

A tudományos publikációkhoz való szabad hozzáférés irodalma Magyarországon

A szabad hozzáférés (nyílt hozzáférés = open access) a kutatók és (kisebb részben) a könyvtárosok egyik lehetséges válasza a folyóiratok emelkedésére. Olyan válasz, amely az elektronikus publikálás adta technológiai lehetőséget használja ki. Bár a vele kapcsolatos publikációk száma idehaza csekély, érdemes hazai irodalmát számba vennünk.

Bevezetés

Nemrég adták hírül, hogy megjelent a szabad hozzáférés irodalmának bibliográfiája.¹ Ez a *Charles W. Bailey* szerkesztésében megjelenő bibliográfia természetesen csak a téma angol nyelvű irodalmát öleli fel, ezért célszerűnek látszott, hogy a magyar nyelvű irodalmat feldolgozó bibliográfia is elkészüljön. A hazai bibliográfia szükségességét nem a Magyarországon megjelent írások nagy száma indokolja, hanem az, hogy a szabad hozzáférés eszméjét minél szélesebb körben tegyük ismertté a magyar könyvtárosok és a kutatói társadalom előtt.

Egy 2004-es nemzetközi felmérés adatai azt mutatják, hogy a megkérdezett 100 ezer, korábban már lektorált folyóiratban publikált kutató 46%-a sohasem közölt szabad hozzáférésű folyóiratban. Háromnegyedük azonban tudott valamit a szabad hozzáférésről.² Szeretnénk, ha ez itthon is így lenne, és persze a könyvtárosok körében is terjedne a szabad hozzáférés eszméje.

Mi a szabad hozzáférés?

A szabad hozzáférés előmozdítására több nyilatkozat is született:

- a Berlini Nyilatkozat (Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities: <http://www.zim.mpg.de/openaccess-berlin/berlindeclaration.html>);
- a Bethesdai Nyilatkozat (Bethesda Statement on Open Access Publishing: <http://www.earlham.edu/~peters/fos/bethesda.htm>);
- a Budapesti Felhívás (Budapest Open Access Initiative: <http://www.soros.org/openaccess/>).

Ezekben a nyilatkozatokban és számos más publikációban a szabad hozzáférés sokféle értelmezését találjuk.

A szabad hozzáférés egy viszonylag részletes definíciója a következő kritériumokat tartalmazza:

- A felhasználónak nem kell fizetnie azért, hogy az interneten tudományos közleményeket olvasson, azokat kinyomtassa, nem kereskedelmi célokból tovább is adhassa, és mindezt korlátozások nélkül tehesse.
- Harmadik személy számára azonban általában tilos a tartalom felhasználása.

Általánosságban a szerző magának tartja meg szinte valamennyi szerzői jogot, és máshol is közzéteheti művét.³

A szabad hozzáférés több formáját szokták említeni. Ezek közül csak azokat soroljuk itt fel, amelyeket figyelembe vettünk a bibliográfiánk alapján a szakirodalom vizsgálatánál:

- korlátozás nélküli hozzáférés (folyóiratok azonnali és teljes publikálása);
- késleltetett szabad hozzáférés (a szabad hozzáférés csak egy bizonyos idő után valósul meg);
- szerzői díjas hozzáférés (a szerzők díjat fizetnek a szabad hozzáférés támogatásáért);
- e-print archívumok (a szerzők maguk archiválják publikációikat);
- részleges hozzáférés (a cikkek egy részéhez biztosítanak szabad hozzáférést);
- kooperációs hozzáférés (intézményi tagok támogatják a szabad hozzáférést).⁴

A szabad hozzáférés prominens élharcosa, *Hernád István* (Stevan Harnad) szerint a szabad hozzáférés azonnali, állandó és ingyenes hozzáférést jelent minden lektorált tudományos folyóiratcikk teljes szövegéhez. Évi 2,5 millió cikkről van szó, amelyet 24 000 lektorált folyóiratban közölnek a legkülönbözőbb tudományterületeken, nyelveken és országokban. Ő már a késleltetett (utólagos) hozzáférést sem tekinti a szó szoros értelmében vett szabad hozzáférésnek.⁵

A szabad hozzáférésnek négy fontos csatornája van:

- az elektronikus, szakértői véleményezést (peer review) alkalmazó, más szóval lektorált tudományos folyóiratok;
- a kutatási területenként szerveződő preprint-archívumok (tematikus repozitóriumok);
- az egyes egyetemek intézményi repozitóriumai;
- a közleményeknek a szerzők saját honlapjain történő elhelyezése.

A szabad hozzáférés fontos állomása volt, amikor *Paul Ginsparg* 1991-ben létrehozta az arXiv preprintszervert. 1994 júniusában látott napvilágot Harnad „felforgató javaslata”, amelyben azt az egyszerű és radikális elképzelést fejtette ki, hogy az internet korszakában nincs szükség arra, hogy a kutatók cikkeiket az előfizetési árakat egyre feljebb emelő kiadóknak adják. Ezért maguknak kell archiválniuk őket.⁶

Módszer

Mivel a témát feldolgozó cikkek száma viszonylag kicsi, a szabad hozzáférés témáját feldolgozó referátumokat és híreket is számba vettük, kivéve az autoreferátumokat és az autoreferátumok felhasználásával készült referátumokat, különös tekintettel arra, hogy e két utóbbi műfajban a publikációk száma az utóbbi időben növekedni látszik, illetve folyamatos „utánpótlásra” számíthatunk.

A bibliográfia összeállításához a következőket végeztük el:

1. A nyomtatott kiadványt vizsgáltuk autopsziával az alábbi folyóiratok esetében:
 - Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 9. köt. 1. sz. 2000. – 14. köt. 8. sz. 2005.
 - Könyvtári Figyelő, 46. köt. 1. sz. 2000. – 51. köt. 2. sz. 2005.
 - Könyvtári Levelező/lap, 12. köt. 1. sz. 2000. – 17. köt. 8. sz. 2005.
 - Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 47. köt. 1. sz. 2000. – 52. köt. 6. sz. 2005.
2. Az elektronikus teljes szöveget vizsgáltuk a következő kiadványoknál:
 - Agrárkönyvtári Hírvilág, 7. köt. 1. sz. 2000. – 12. köt. 2. sz. 2005.
 - Kaptár, 9. köt. 1. sz. 2000. – 14. köt. 1. sz. 2005.
 - Kapcsolat – a Heves megyei könyvtárosok lapja, 9. köt. 1. sz. 2000. – 14. köt. 3. sz. 2005.

- Könyv és Nevelés, 2. köt. 1. sz. 2000. – 7. köt. 3. sz. 2005.
3. A teljes szövegben történt keresésekkel vizsgáltuk:
 - KIT elektronikus hírlevél (KIT – Könyvtár, Információ, Társadalom, 1. sz. 2002. – 37. sz. 2005.)
 4. Az elektronikus tartalomjegyzékeket néztük át a következő periodikumoknál:
 - Baranyai Könyvtári Infó, 2. köt. 1. sz. 2000. – 6. köt. 11–12. sz. 2004.
 - Csongrád Megyei Könyvtáros, 32–33. köt. 1–4. sz. 2000–2001. – 34. köt. 1–4. sz. 2002.
 - Iskolakönyvtáros, 3. köt. 4. (14.) sz. 2000. – 8. köt. 3–4. (26.) sz. 2004.
 - A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Évkönyve, 27. köt. 1999–2001.
 - Hajdú-Bihar Megyei Könyvtári Téka, 1. sz. 2000. – 2. sz. 2003.
 - Kisalföldi Könyvtáros, 1. sz. 2000. – 2. sz. 2003.
 - Könyvtárhasználat, 7. köt. 1. sz. 2000. – 10. köt. 3. sz. 2003.
 - Könyvtári Híradó, 44. köt. 1. sz. 2000. – 48. köt. 11–12. sz. 2004.
 - Könyvtári Kis Híradó, 5. köt. 1. sz. 2000. – 10. köt. 2. sz. 2005.
 - Magyar Könyvgyűjtő, 1. köt. 1. sz. 2001. – 4. köt. 10. sz. 2004.
 - Magyar Könyvszemle, 116. köt. 1. sz. 2000. – 121. köt. 2. sz. 2005.
 - Mercurius, 2002–2004.
 - MKE Helyismereti Tájékoztató, 5. köt. 1. sz. 2000. – 7. köt. 1. sz. 2002.
 - Az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum Évkönyve, 2003.
 - Pest Megyei Könyvtáros, 45. köt. 1. sz. 2002. – 47. köt. 1. sz. 2004.
 - Téka-Téma, 11. köt. 2. sz. 2000. – 16. köt. 3. sz. 2005.
 - A Vas Megyei Könyvtárak Értesítője, 30. köt. 1. sz. 2000. – 35. köt. 1. sz. 2005.
 - Zalai könyvtári levelező, 1. sz. 2000. – 1. sz. 2005.
 5. Kiegészítésként irodalomkutatást végeztünk a MANCI és a MATARKA adatbázisokban.

A bibliográfia felépítése

Az első részben a cikkeket, majd a fordításokat, utána a referátumokat, végül a híreket közöljük. Zárójelben adjuk meg a fordítók és a referálók, valamint a hírek közlőinek nevét. A referátumoknál a magyar cím után megadjuk az eredeti közlemény

szerzőjének nevét, az eredeti címet, és az írás megjelenési adatait. Az egyes bibliográfiai tételeket folyamatosan számoztuk. A bibliográfia nyomtatott változatát a következőkben közöljük.

A bibliográfia építését online formában a <http://www.jfk.szie.hu/IKT/szabadbibl/szabadbibl.htm> címen folytatjuk. Ezen a címen természetesen az itt közölt adatok is megtalálhatók. Igyekezünk a fenti definíciók tág értelmezésének megfelelő összes publikációt felkutatni. Ha mégis kimaradt volna valamely cikk, referátum vagy hír, örömmel vesszük, ha ezekről hírt adnak. A későbbiekben megjelenő írásokról is szívesen fogadunk értesítést.

Mielőtt közreadnánk a szabad hozzáférés hazai irodalmát feltáró bibliográfiát annak 2005. októberi állapota szerint, a szabad hozzáférés helyzetét felmérő dolgozatból idézünk egy gondolatot: „Az szeretnénk, ha az internetet mint egy nagy nyitott könyvtárat használhatnánk, amelyet megosztunk egymással. Erről szól a szabad hozzáférés.”⁷

A szabad hozzáférés bibliográfiája

Cikkek

1. Koltay Tibor: Újabb csatározások a folyóiratpiacon. Végső ütközet vagy állóháború? Könyvtári Figyelő, 47. köt. 4. sz. 2001. p. 690–693. (Az ehhez kapcsolódó hírt l. a 23. tételszám alatt.)
2. Bánhegyi Zsolt: Nyílt Hozzáférés Kezdeményezés (Open Access Initiative). Kitekintés és körkép. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 50. köt. 6–7. sz. 2003. p. 236–249.
3. Koltay Tibor: Offenzívában a nyílt hozzáférés? Szélgjegyzetek egy brit alsóházi jelentés margójára. Könyvtári Figyelő, 51. köt. 1. sz. 2005. p. 75–80.

Fordítások

4. Frazier, Kenneth: Egy könyvtáros tépelődései a „bomba üzlet” áráról. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 49. köt. 4. sz. 2002. p. 155–160. (Ford. Orbán Éva)
5. Budapesti felhívás. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 49. köt. 4. sz. 2002. p. 164–167. (Budapesti felhívás a szabad hozzáférés érdekében, továbbá hozzászólások) (Ford. és összeáll. Hegyközi Ilona)
6. Az IFLA állásfoglalása a tudományos szakirodalomhoz, valamint a kutatási dokumentáció-

Koltay T.–Tóth E.: A tudományos publikációkhoz...

hoz való szabad hozzáférésről. Könyvtári Figyelő, 50. köt. 4. sz. 2004. p. 832–834. (Ford. Balogh Anna)

Referátumok és tömörítvények

7. Oliver, Marina: SPARC – a felsőoktatási könyvtárak új életet kezdenek. Könyvtári Figyelő, 47. köt. 4. sz. 2001. p. 769–770. SPARC – an alternative lifestyle for academic libraries. Collection Management, 25. köt. 1–2. sz. 2000. p. 37–49. (Hegyközi Ilona)
8. Halliday, Leah–Oppenheim, Charles: Új fejlemények a digitális folyóiratok területén. Könyvtári Figyelő, 47. köt. 4. sz. 2001. p. 816–818. Developments in digital journals. Journal of Documentation, 57. köt. 2. sz. 2001. p. 260–283. (Koltay Tibor)
9. Blixrud, Julia: SPARC: SPARC: új résztvevő a tudományos folyóirat-kiadás versenyében. Könyvtári Figyelő, 48. köt. 1–2. sz. 2002. p. 279–281. (Hegyközi Ilona) Setting sail into the seas of competition. Serials Librarian, 40. köt. 1–2. sz. 2001. p. 117–128.
10. Albanese, Andrew Richard: A tudományos kommunikáció forradalma: a könyvtárak új szerepe. Könyvtári Figyelő, 48. köt. 3. sz. 2002. p. 623–624. Revolution or evolution. Library Journal, 126. köt. 18. sz. 2001. p. 48–51. (Murányi Lajos)
11. Friend, Frederic J.: Van-e remény a hozzáférés javítására? Könyvtári Figyelő, 49. köt. 2. sz. 2003. p. 705–706. Improving access: is there any hope? Interlending and Document Supply, 30. köt. 4. sz. 2002. p. 183–189. (Bővebb referátumát lásd: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 50. köt. 6–7. sz. 2003. p. 271–273.) (Hegyközi Ilona)
12. Falk, Howard: A folyóirat-kiadás megérett a változásra. Könyvtári Figyelő, 50. köt. 1. sz. 2004. p. 230. Journal publishing is ripe for change. Electronic Library, 21. köt. 2. sz. 2003. p. 165–168. (Murányi Lajos)
13. Joseph, Heather–Alexander, Adrian W.: A BioOne nevű elektronikus publikálási kezdeményezés első két éve. Könyvtári Figyelő, 50. köt. 2. sz. 2004. p. 500–501. Two years after the launch. An update on the BioOne electronic publishing initiative. College and Research Libraries News, 64. köt. 10. sz. 2003. p. 652–655. (Koltay Tibor)
14. Roos, Annikki: Az Open Access folyóiratok lehetőségei Finnországban. Könyvtári Figyelő, 50. köt. 3. sz. 2004. p. 695. FinnOA levittää Open Access-tietoisuutta Suomessa. Signum,

2004. 1. sz. p. 4–5. (A referátum tartalmazza Eija Poteri cikkének információit is. Signum, 2004. 1. sz. p. 6–8.) (Sz. Nagy Lajos)
15. Okerson, Ann: Az olcsó tudományos folyóiratkiadás víziója felé. Könyvtári Figyelő, 50. köt. 3. sz. 2004. p. 705–706. Towards a vision of inexpensive scholarly journal publication. Libri, 53. köt. 3. sz. 2003. p. 186–193. (Hegyközi Ilona)
 16. Pinfield, Stephen–James, Hamish: „e-Print”-ek digitális archiválása. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 3–4. sz. 2004. p. 163–166. The digital preservation of e-Prints. D-Lib Magazine, 9. köt. 9. sz. 2003. p. 6. (Tóth Máté)
 17. Comba, Valentina: A publikációk értékelése – a nyomtatott irodalomtól a szabad hozzáférésig. Könyvtári Figyelő, 50. köt. 4. sz. 2004. p. 835–840. La valutazione delle publicationi: dalla letteratura a stampa agli open archives. Bollettino AIB, 2003. 1. sz. p. 65–75. ([Tömörítette] Mohor Jenő)
 18. Björk, Bo-Christer: Nyílt hozzáférés a tudományos publikációkhoz és a változások akadályai. Könyvtári Figyelő, 50. köt. 4. sz. 2004. p. 841–850. Open access to scientific publications – an analysis of the barriers to change? Information Research, 9. köt. 2. sz. 2004. <<http://InformationR.net/ir/9-2/paper170.html>> ([Tömörítette] Koltay Tibor)
 19. Harwood, Paul: Láncreakció: új szerepek és új kapcsolatrendszer a tudományos közlésben. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 5. sz. 2004. p. 210–213. Chain reaction: new roles and changing relationships in the scholarly communications process. Managing Information, 10. köt. 9. sz. 2003. p. 4., 6–7. (Hegyközi Ilona)
 20. Ten Years After. KIT – Könyvtár, Információ, Társadalom, 42. sz. 2004. nov. 17. <<http://www.gmconsulting.hu/inf/kit/2004-42.htm>> Richard Poynder: Ten Years After. Information Today, 21. köt. 9. sz. 2004. <<http://www.infotoday.com/it/oct04/poynder.shtml>> (Koltay Tibor [Charles Bailey referátumának felhasználásával]. Current Cites, 15. köt. 10. sz. 2004. <<http://lists.webjunction.org/currentcites/2004/cc04.15.10.html/>>)
 21. Falk, Howard: Lázadás a folyóiratok kiadói ellen. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 52. köt. 4. sz. 2005. p. 196–198. The revolt against journal publishers. The Electronic Library, 22. köt. 2. sz. 2004. p. 184–187. (Koltay Tibor)
 22. Karsen, Zeger: Tudományos publikálás. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 52. köt. 4. sz. 2005. e-tmt (Csak a Tudományos és Műszaki Tájékoztatás e-változatában érhető el.) Scientific publishing. ACTeN E-Content Report 1. 2003. október 17. <<http://www.acten.net/uploads/images/327/IR1-STM.pdf/>> (Kovácsné Koreny Ágnes)

Hírek

23. c.n. Könyvtári Figyelő, 48. köt. 1–2. sz. 2002. p. 172. [A 2001. szeptember 1-jei hatállyal meghirdetett bojkott részleges sikertelenségéről (Koltay Tibor: Újabb csatározások a folyóiratpiacon. Végső ütközet vagy állóháború? Könyvtári Figyelő, 47. köt. 4. sz. 2001. p. 690–693.) cikkhez (Lásd az 1. tételszám alatt!)]
24. BioMed Central: új folyóiratok, új díjak a cikkek szerzőitől. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 49. köt. 5. sz. 2002. p. 227. (Roboz Péter)
25. A BioMed Central támogatja a Budapest projektet. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 49. köt. 8. sz. 2002. p. 343. (Roboz Péter)
26. A BioMed Central online szolgáltató új publikációkat vesz fel. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 49. köt. 12. sz. 2002. p. 506. (Roboz Péter)
27. Nyílt hozzáférésű folyóiratok szaknévsora. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 50. köt. 9–10. sz. 2003. p. 426. (Roboz Péter)
28. BioMed Central: új fejlemények. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 50. köt. 12. sz. 2003. p. 527. (Roboz Péter)
29. Online folyóiratok [Directory of Open Access Journals – DOAJ]. KIT – Könyvtár, Információ, Társadalom, 23. sz. 2003. jún. 11. <<http://www.gmconsulting.hu/inf/kit/2003-23.htm>>
30. Szabad hozzáférésű tudományos folyóiratok. KIT – Könyvtár, Információ, Társadalom, 12. sz. 2003. márc. 26. <<http://www.gmconsulting.hu/inf/kit/2003-12.htm>>
31. A kiadókat bojkottal fenyegetik az előfizetési díjak drágasága miatt. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 2. sz. 2004. p. 97. (Roboz Péter)
32. „Folyóiratboltot” nyitott a HighWire Press. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 5. sz. 2004. p. 219. (Zubreczki Dávid)
33. A Thomson ISI hatékonyan találja a nyílt hozzáférésű folyóiratokat. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 7. sz. 2004. p. 324. (Jáki Éva)

34. BioMed Central a szabad hozzáférés ellenérveiről. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 8. sz. 2004. p. 366–367. (Zubreczki Dávid)
35. Nyílt hozzáférésű folyóiratok a Springernél. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 11. sz. 2004. p. 525. (Zubreczki Dávid)
36. Elsevier-folyóiratok cikkei személyes és intézeti honlapokon. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 11. sz. 2004. p. 525–526. (Zubreczki Dávid)
37. Rangos orvostudományi folyóirat – szabad hozzáféréssel. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 11. sz. 2004. p. 527. (Zubreczki Dávid)
38. Finnország a szabad hozzáférés mellett. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 12. sz. 2004. p. 578. (Zubreczki Dávid)
39. Skóciában is támogatják a szabad hozzáférést. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 12. sz. 2004. p. 578. (Zubreczki Dávid)
40. Veszélyben a szabad hozzáférésű kiadványok. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 12. sz. 2004. p. 578. (Zubreczki Dávid)
41. A Springer az Open Choice kritikájáról. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 12. sz. 2004. p. 578–579. (Zubreczki Dávid)
42. Az OhioLINK támogatja a PLoS-publikációkat. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. köt. 12. sz. 2004. p. 579. (Zubreczki Dávid)
43. Csökkenő tendencia a szabad hozzáférésű kiadásban? Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 52. köt. 1. sz. 2005. p. 46–48. (Jáki Éva)
44. Nemzeti szintű megállapodás a szabad hozzáférésről Norvégiában. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 52. köt. 3. sz. 2005. p. 152. (Zubreczki Dávid)
45. Zöld út a szabad hozzáférésű publikálásnak. Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 52. köt. 4. sz. 2005. p. 188. (Zubreczki Dávid)

Jegyzetek és irodalom

- ¹ BAILEY, Charles W. Jr.: Open Access Bibliography. Liberating Scholarly Literature with E-Prints and Open Access Journals. Association of Research Libraries, 2005. <http://info.lib.uh.edu/cwb/oab.pdf>. A szabad hozzáféréssel foglalkozó weboldalakat mutatja meg az Open Access Webliography, <http://www.>

escholarlypub.com/cwb/oaw.htm, amelyet a bibliográfia kiegészítéseként szintén Bailey szerkeszt.

- ² NICHOLAS, David–ROWLANDS, Ian: Open Access Publishing: The Evidence from the Authors. = Journal of Academic Librarianship, 31. köt. 3. sz. 2005. p. 179–181.
- ³ BJÖRK, Bo-Christer: Open access to scientific publications – an analysis of the barriers to change? = Information Research, 9. köt. 2. sz. 2004. <http://InformationR.net/ir/9-2/paper170.html>
- ⁴ CORRADO, Edward M.: The Importance of Open Access, Open Source, and Open Standards for Libraries. Issues in Science and Technology Librarianship. Spring 2005. <http://www.istl.org/05-spring/article3.html>
- ⁵ HARNAD, Stevan: The Implementation of the Berlin Declaration on Open Access. Report on the Berlin 3 Meeting Held 28 February – 1 March 2005, Southampton, UK. = D-Lib Magazine, 11. köt. 3. sz. 2005. <http://www.dlib.org/dlib/march05/harnad/03harnad.html>
- ⁶ POYNTER, Richard: Ten Years After. = Information Today, 21. köt. 9. sz. 2004. <http://www.infotoday.com/it/oct04/poynter.shtml>
- ⁷ ONSRUD, Harlan: Overview of Open-Access and Public-Commons Initiatives in the United States. Open-Access and Public Domain in Digital data and Information Science. Proceedings of an International Symposium. Ed. By Julie M. Esanu and Paul F. Uhler, Editors. The National Academies Press: Washington, D.C. 2004. 118. Online is elérhető: <http://www.nap.edu/books/0309091454/html/114.html>

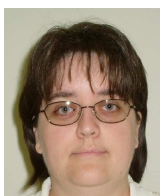
Beérkezett: 2005. XI. 23-án.

Koltay Tibor

a Szent István Egyetem Jászberényi Főiskolai Kar informatikai és könyvtártudományi tanszékén és a Berzsenyi Dániel Főiskola könyvtár- és információtudományi tanszékén főiskolai docens.

E-mail: Koltay.Tibor@jfk.szie.hu

Tóth Erika

a Szent István Egyetem Jászberényi Főiskolai Kar informatikai és könyvtártudományi tanszékén főiskolai tanársegéd.

E-mail: Toth.Erika@jfk.szie.hu